

doi: 10.19090/cit.2017.31.56-61
 УДК 02:061.231(497.11)(091)
 Оригинални научни рад

Друштво југословенских библиотекара и Библиотекарско друштво Србије: континуитет професионалног удруживања

Гордана Стокић Симончић
 Универзитет у Београду
 Филолошки факултет - Катедра за библиотекарство и информатику, Београд
 gordana.stokic.simoncic@gmail.com

Сажетак

Од краја новембра 1929. до почетка 1941. године у Београду је деловало Друштво југословенских библиотекара, односно његова Београдска секција. Важни циљеви које је себи поставило Друштво углавном нису остварени, а због промене политичких, друштвених и економских прилика после Другог светског рата његов рад остао је мало познат генерацијама потоњих библиотекара.

Аутор овог рада полази од хипотезе да је период између два светска рата био - судећи према професионалним акцијама покренутим у сложеним политичким и скромним економским условима - доба узлета српског библиотекарства и да је визионарство ондашњих библиотекара уграђено у темеље послератног развоја професије код нас. У сусрет јубилеју, седам деценија деловања Библиотекарског друштва Србије, потребно је стручној јавности скренути пажњу на постојање професионалне асоцијације која јој је претходила, као и на могућност померања датума оснивања асоцијације за целе две деценије уназад.

Кључне речи: библиотекари, удружења, Србија, Хрватска, Словенија, Југославија, Друштво југословенских библиотекара, Београдска секција, Библиотекарско друштво Србије

Друштво југословенских библиотекара – најстарије библиотекарско удружење код Срба

Само две године пошто је у Единбургу основано међународно библиотекарско удружење (данас Међународна федерација библиотечких асоцијација и институција – IFLA), у Београду су почеле припреме за оснивање југословенског струковног удружења. Према архивској грађи сачуваној у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“¹ у Београду, идеју су покренуле Љубица Марковић² и Милица Војиновић³ – писари Универзитетске библиотеке, те је у среду,

¹ Архива Универзитетске библиотеке налази се у самој библиотеци. Информацију да се у оквиру ње налази и Архива Друштва југословенских библиотекара 1931–1940 аутору овог рада открио је Никола Марковић, библиотекар Универзитетске библиотеке. До сада су, приликом изучавања ове проблематике коришћени 1) Архив Југославије, Фонд Министарства просвете, Друштво југословенских библиотекара – Главна управа, 66, 339, 579; и 2) Архива Библиотекарског друштва Србије, од 1948. до данас, која се чува у Народној библиотеци Србије, где је и седиште Друштва. Када Милица Војиновић, 1955. године, пише у часопису *Библиотекар* („Друштво југословенских библиотекара: оснивање, организација и рад до 1941. год“, *Библиотекар* бр. 3–4 (1955): 172–178) о ДЈБ, она то ради као оснивач и један од главних протагониста готово свих његових акција, не наводећи изворе на основу којих пише. Године 1981, Љубинка Башовић објавила је у истом часопису рад о ДЈБ, који је урађен на основу грађе Архива Југославије и написа у међуратној штампи – новинама и часописима („Друштво југословенских библиотекара 1931–1941“, *Библиотекар* бр. 1–6 (1981): 59–71).

² Љубица Марковић (1895–1947), постала је приправник Универзитетске библиотеке у Београду 10. августа 1926. године; државни библиотекарски испит положила је 1929, а од 1931. године је књижничар Универзитетске библиотеке у Београду. (Архива Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“, Документација Друштва југословенских библиотекара 1931–1941, кутија 5) Објавила: *Почеци феминизма у Србији и Војводини* (1934), *Даница Марковић: њерва српска модерна лиричарка* (1940).

³ Милица Војиновић завршила је Филозофски факултет универзитета у Београду 1923, а приправник Универзитетске библиотеке у Београду постала 10. августа 1926. године; државни библиотекарски испит положила је 1929; од 1931. године књижничар Универзитетске библиотеке у Београду; дугогодишњи секретар Друштва југословенских библиотекара. (Архива Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“, Документација Друштва југословенских библиотекара 1931–1941, кутија 5).

20. новембра 1929. године у тој библиотеци одржана „скупштина библиотечких чиновника ради организације професионалног удружења службеника библиотечке струке”.⁴ У руком писаном „Историјату постанка Друштва Југословенских Библиотекара” Милица Војиновић оставља драгоцене податке о активностима из 1929. и 1930. године.⁵ Из тог текста се сазнаје да је у лето 1929. Београд посетио помоћник управника Универзитетске библиотеке у Прагу и да је та посета била директан подстрек за оснивање Друштва. Гост је требало да припреми одржавање Конгреса словенских библиотекара у Прагу 1931, те је тим поводом разговарао са Љубицом Марковић и Милицом Војиновић.

Јасан циљ – да се оснује друштво југословенских библиотекара – окупио је 19 запослених из две престоничке библиотеке. Присутни су били: Милош Зечевић, управник Народне библиотеке у Београду и његов помоћник Светозар Матић; Урош Џонић, управник Универзитетске библиотеке; чиновници Народне библиотеке Вукосава Николић, Софија Суботић, Радмила Чолаковић, Људмила Михаиловић, Јелица Живковић (писари), Јелица Маричић и Тихомир Маринковић (руковаоци), Десанка Начићева, Михаило Подољски, Радомир Радвановић, Александар Паришев и Викторија Ковановић; Душан Богосављевић – библиотекар Универзитетске библиотеке и њени чиновници Милица Војиновић, Љубица Марковић и Павле Стефановић.

Отварајући овај скуп, Милош Зечевић је истакао да се Друштво оснива ради усавршавања стручног библиотечког особља и ради побољшања његовог материјалног положаја. Изабран је четворочлани одбор – Михаило Подољски, Светозар Матић, Љубица Марковић и Милица Војиновић – да састави предлог правила будућег удружења. Један од закључака скупа био је да се одмах обавесте колеге из Загреба и Љубљане, да би и тамо отпочеле припреме за оснивање друштва.

Већ 4. децембра Милица Војиновић, у име оснивача, позива на поновно окупљање јер је потребно „претрести” правилник о раду будућег Друштва, који је за кратко време састављен. У суботу, 7. децембра 1929. у Универзитетској библиотеци детаљно су анализирана правила, а у фебруару 1930. она су послата у Нови Сад, Загреб и Љубљану – на мишљење и усаглашавање. Током 1930. одржане су четири припремне конференције на којима се разговарало о Правилима Друштва и, на основу брзог и конструктивног реаговања колега из Хрватске и Словеније, дошло је до задовољавајућих заједничких решења. Правила⁶ је одобрило Министарство унутрашњих послова 25. новембра 1930, а Министарство просвете Краљевине СХС 1. августа 1931. Она су објављена 1932. године, имају 33 члана и завршне одредбе односно „Прелазна наређења” у којима се прецизира улога Привремене Главне управе Друштва до конституисања секција и одржавања првог конгреса Друштва југословенских библиотекара (ДЈБ).

Оснивачка скупштина библиотекара са територије Београда одржана је 4. априла 1931, а том приликом је основана Секција Београд и изабрана њена прва Управа у саставу: председник – проф. Светозар Матић, заменик управника Народне библиотеке у Београду; секретар и благајник – проф. Милица Војиновић, књижничар Универзитетске библиотеке; члан – Миодраг Пешић, чиновник НБ; заменици: Људмила Михајловић и Иванка Пилетић, писари НБ и Павле Стефановић, асистент УБ.

Прва седница Управе Секције Београд ДЈБ одржана је 5. априла 1931, а прва тачка дневног реда је била *Примање у чланство*. Секретар Милица Војиновић извештава да су Милош Зечевић, Светозар Матић, Михаило Подољски, Љубица Марковић, Милица Војиновић, Миодраг

⁴ Архива Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, Документација Друштва југословенских библиотекара 1931–1940, Позив.

⁵ Архива Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, Документација Друштва југословенских библиотекара 1931–1940, Историјат постанка Друштва Југословенских Библиотекара.

⁶ Архива Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, Документација Друштва југословенских библиотекара 1929–’30, 1931–’33, Правила.

Стокић Симончић Г. „Друштво југословенских библиотекара и Библиотекарско друштво Србије: континуитет професионалног удруживања“, 56–61

Пешић (...) Људмила Михајловић, Иванка Пилетић, Надежда Петровић, Радмила Чолаковић, Павле Стефановић, Урош Цонић, Јелица Маричић, Софија Суботић, Вукосава Поповић, Јелица Живковић и Катинка Сретеновић изјавили да би желели да постану редовни чланови Друштва, те Управа одлучује да их тако и третира.

О деловању и дометима ДЈБ писала је у новембру 2014. Биљана Ђурашиновић у часопису *Читалиште* и истакла темељан и иновативан начин на који су ондашњи библиотечки посленици приступали професији.

„Кроз Правила је изражена потреба за оснивањем Централног библиографског института који би се бавио израдом југословенске библиографије, што је и остварено 1949. године, када почиње да ради Југословенски библиографски институт. Други важан задатак био је установљење установе за израду заједничког каталога свих библиотека у земљи, што је такође остварено после Другог светског рата (...)

Први конгрес Друштва југословенских библиотекара одржан је 28. и 29. новембра 1931. године у Загребу, у присуству око 60 чланова. Управа Београдске секције је до сазивања овог конгреса обављала функцију Главне управе, а у почетку је радила са по једним представником из Загреба и Љубљане (...) Према раније утврђеном програму, питање југословенске националне библиографије била је тема реферата Београдске секције, питање обавезног примјерка – загребачке секције, а поједина организациона питање – тема реферата љубљанске секције”.⁷

На Првом конгресу именована је Главна управа у саставу: председник – проф. Светозар Матић, помоћник управника НБ у Београду, потпредседник – проф. Душан Манђер, управник градске библиотеке у Сплиту, секретар и благајник – проф. Милица Војиновић, књижничар УБ... У том тренутку Друштво је имало 114 чланова: 65 из Београдске секције, 41 из Загребачке и 8 из Љубљанске.⁸

О даљем раду пионира српског библиотекарства постоји много квалитетне архивске грађе. Она сведочи о иницијативи за прикупљање података о домаћим библиотекама и вођење статистике, припремама за покретања стручног часописа, разматрању могућности за отварање библиотекарске школе, истрајном раду на тексту Закона о јавним библиотекама, покушају израде смерница за рад библиотека основних и средњих школа, акцији уређења црквених библиотека, међународној сарадњи и приступању IFLA-и већ 1932, формирању централне стручне библиотеке Друштва... Све ове акције покренуте су у сложеним политичким условима када се Краљевина организационо утемељавала, одупирући се јаким сепаратистичким тенденцијама и борећи се са бројним економским неприликама.⁹ Таква друштвена атмосфера одразиће се и на даљу судбину Друштва југословенских библиотекара.

Други конгрес одржан је 23. маја 1937. у Универзитетској библиотеци у Београду. Из Загребачке секције присутно је било 8 делегата, из Љубљанске 4, а из Београдске 32. У јануару 1938, после конгреса, Загребачка секција постала је седиште Главне управе. Крајем те године искристалисао се предлог Загребачке секције да се, уместо ДЈБ, формирају три засебна друштва библиотекара, те су, у знак протеста, уследиле оставке чланова Главне управе из Београда (У. Цонића, М. Војиновић, Љ. Марковић, Љ. Михаиловић, М. Зечевића, Р. Чолаковића, Д. Илића).

Београдска секција радила је и након распада Друштва југословенских библиотекара, пошто су хрватски библиотекарски иступили из чланства и основали сопствено Друштво, а словеначка секција се угасила. Током 1940. одржано је осам скупштина Београдске секције, а њен рад је обустављен са почетком априлског рата 1941.

⁷ Биљана М. Ђурашиновић, „Друштво југословенских библиотекара: деловање и домети“, *Читалиште* година XIII, број 25 (новембар 2014): 2–10. Доступно и на http://citaliste.rs/casopis/br25/djurasinovic_biljana.pdf.

⁸ Извештај Главне управе ДБЈ за године 1931–1937, који подноси Другом конгресу чланова Друштва.

⁹ О друштвеном контексту у којем делатност развија ДЈБ видети више у: Бранко Петрановић, *Историја Југославије 1918–1978* (Београд: Нолит, 1980); Мари-Жанин Чалић, *Историја Југославије у 20. веку* (Београд: Слио, 2013); Љубодраг Димић, *Културна историја у Краљевини Југославији: 1918–1941*. Део први, Друштво и држава (Београд: Стубови културе, 1996).

Епилог

Данас се на веб-страници Хрватског књижничарског друштва¹⁰ не помиње Друштво југословенских библиотекара нити његова Загребачка секција основана 8. априла 1931. Као година оснивања струковног удружења наводи се 1940, када су практично исти они чланови који су од оснивања ДБЈ били најактивнији представници Загребачке секције – др Јосип Бадалић (1888–1985),¹¹ Матко Ројнић (1908–1981),¹² Ева Верона (1905–1996),¹³ Марко Орешковић (1909–2005),¹⁴ др Елза Кучера (1883–1972)¹⁵– основали самостално Друштво. Они су, затим, након Другог светског рата, активно учествовали у стварању и раду Друштва библиотекара Хрватске, основаног 25. новембра 1948.

Савез словеначких библиотечких радника на својој веб-страници наводи податак да је 1931. у Загребу основано Друштво југословенских библиотекара, те да је Љубљанска секција у њему била представљена са шест чланова!¹⁶

У Србији, чији су библиотекари двадесетак година раније основали, а затим били најбројнији и најактивнији чланови ДБЈ, 14. децембра 1947. године формирано је Друштво библиотекара Србије. Међу оснивачима су се нашли и библиотекари из међуратног периода, али говора о успостављању континуитета са претходним друштвом није могло бити. Нове политичке, социјалне и економске околности то нису дозвољавале, премда се кренуло у реализацију истих циљева: оснивање средње библиотекарске школе, покретање стручног часописа, успостављање међурејубличке и међународне сарадње.

Данас се из још необјављене и несистематизоване архивске грађе може читати о визионарским идејама на чијем је остваривању радила Београдска секција ДБЈ. Поред чврсте вере у значај библиотека за развој заједнице и оданост библиотекарској професији, Друштво је, имплицитно, унапређивало културни амбијент Србије. Можда је један од његових највећих доприноса у том смислу био побољшање положаја жена у Југославији, нарочито у смислу

¹⁰ Hrvatsko knjižničarsko društvo, „Povijest”, http://www.hkdrustvo.hr/hr/o_nama/povijest/ (preuzeto 15. 1. 2017). У том тексту се помиње *један јожиштели иајир*, из чега се може закључити да они друге грађе и немају. У Београду се налази и акт на основу којег се може говорити о тачном датуму оснивања, а који се не наводи на веб-страници. Др Јосип Бадалић, Матко Ројнић, Ева Верона, Марко Орешковић, др Елза Кучера потписали су приступнице током марта и априла 1940.

¹¹ Јосип Бадалић, доктор класичне филологије и славистике, радио је у Свеучилишној књијници у Загребу 1919–1945. *Hrvatska enciklopedija*, „Badalić, Josip”, <http://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=5148> (preuzeto 7. 7. 2017). Значајан је податак да се у *Хрватској енциклопедији* Лексикографског завода „Мирослав Крлежа” (*Hrvatska enciklopedija*, Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”, <http://www.enciklopedija.hr/> (preuzeto 7. 7. 2017)) може наћи велики број података о најзначајнијим личностима јавног и културног живота, па и о библиотекарима, док у Србији таква енциклопедија и не постоји.

¹² Матко Ројнић, библиотекар и публициста, цео радни век провео је у Националној и свеучилишној књијници у Загребу (1945–1976. њен управник). „Један је од оснивача и први председник Hrvatskoga bibliotekarskoga društva (osnovano 1940), nastavio га је водити и када је 1948. obnovilo svoj rad pod imenom Друштво bibliotekara Hrvatske. Suosnivač i u nekoliko navrata predsjednik i potpredsjednik Saveza društava bibliotekara Jugoslavije osnovanoga 1949”. *Hrvatska enciklopedija*, Rojnić, Matko, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=53245> (preuzeto 7. 7. 2017).

¹³ Ева Верона, математичар и физичар по образовању, одбранила је први докторат из области библиотекарства на Свеучилишту у Загребу (1980), а радни век (1929–1967) провела у Националној и свеучилишној књијници. Бавећи се каталогизацијом, изградила је и изузетну међународну каријеру. „U Londonu је u nakladi IFLA-e objavila svoj najznačajniji znanstveni rad u kojem istražuje i uspoređuje uporabu korporativnih odrednica u svjetskim katalozima i nacionalnim bibliografijama (*Corporate Headings: Their Use in Library Catalogues and National Bibliographies: A Comparative and Critical Study*, 1975). U Hrvatskoj је najpoznatija kao autorica prvoga nacionalnoga kataložnog pravilnika (*Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*, I, 1970.; II, 1986).” *Hrvatska enciklopedija*, Verona, Eva, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=64355> (preuzeto 8. 7. 2017).

¹⁴ Марко Орешковић, по образовању слависта, радио је у хрватском библиотекарству 42 године „... најпrie од 1935. до 1945. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u kojoj је od 1943. do 1945. bio i ravnateljem. U zagrebačku Gradsku knjižnicu došao је 1945., a u mirovinu је otišao u srpnju 1976 (...) Marko Orešković bio је jedan od osnivača i uvažениh članova Hrvatskoga knjižničarskoga društva, u kojemu је obnašao mnoge dužnosti. Njegovu pristupnicu nalazimo među najstarije datiranim – od 30. ožujka 1940.” Darko Žubrinić, „Hrvatski glagoljički brzopisni rukopisi zbirke Rara u Gradskoj knjižnici u Zagrebu: Posvećeno uspomeni na prof. Marka Oreškovića (1909.–2005.)”, 2010, <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/rara.html> (preuzeto 7. 7. 2017).

¹⁵ Елза Кучера била је прва жена из Хрватске са докторатом из психологије, такође и прва жена – библиотекар. Од 1909. до 1944. радила је у Свеучилишној књијници у Загребу, а 1920–1942. била заменик управника. *Hrvatska enciklopedija*, Kučera, Elza, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=34407> (preuzeto 7. 7. 2017).

¹⁶ Ми располажемо податком да је датум оснивања Љубљанске секције 13. јун 1931.

Стокић Симончић Г. „Друштво југословенских библиотекара и Библиотекарско друштво Србије: континуитет професионалног удруживања“, 56–61

њиховог финансијског осамостаљивања и запошљавања. Период између два светска рата је време када библиотекарство у Србији постаје женско занимање, што га, као предрасудни имиџ, прати до данашњег дана.¹⁷

Друштво библиотекара НР Србије покренуто је удруженим напорима библиотекара који су се афирмисали у међуратном периоду и ентузијаста који су у струку ушли непосредно после Другог светског рата. Међу оснивачима и најистакнутијим члановима нове асоцијације били су Милица Продановић, Милица Војиновић, Људмила Михаиловић, др Ирена Стефановић, Иванка Пилетић, Смиља Мишић, Радмила Чолаковић, Љубица Марковић.... Када Милица Продановић, у првом броју *Библиошекара: оріана Друштва библиотекара НР Србије*, пише уводни текст, у њему наводи управо неиспуњене задатке Друштва југословенских библиотекара и његов распад „услед нерешеног националног питања“.¹⁸ Но, она ће са нескривеним поносом истицати улогу Универзитетске библиотеке која је пружила институционални оквир за његов рад, а чији су библиотекари били и његови оснивачи.

Изграђујући се на искуствима библиотекара из претходног периода, Друштво библиотекара НР Србије је као свој најважнији задатак прокламовало стварање и неговање стручних кадрова у тренутку када се у земљи убрзано оснивају библиотеке. Покретање стручног гласила и средње библиотекарске школе одиграли се у року од 2–3 године након почетка рада Друштва, а ту ефикасност могуће је објаснити управо континуираним радом и истрајавањем на истим циљевима.

Архивска грађа Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду има изванредну сазнајну и историјско–документациону вредност. Из ње проистиче да је Београдска секција била најмасовнија и најактивнија секција Друштва југословенских библиотекара, те да је она практично носила активност Друштва током 8 година његовог постојања. Данас припадници библиотекарске професије у Србији са поносом могу да се осврну на овај период и прву етапу библиотекарског удруживања: архивска грађа недвосмислено потврђује и наше право да за скоро пуних 20 година уназад померимо датум оснивања Библиотекарског друштва Србије, те да за датум његовог оснивања узмемо 4. април 1931, датум када је почела са радом његова Београдска секција.

Не само да грађа о активности Друштва југословенских библиотекара није широко доступна, те би најважније документе из ње требало дигитализовати и ставити их на увид јавности, него грађа није ни обједињена. Ваљало би је прикупити из различитих извора (Архив Југославије, Архива Народне библиотеке Србије) и начинити електронску базу, која би, на пример, могла да постане основа за приручник о знаменитим српским библиотекарима или биографског речник српског библиотекарства. Тиме би Библиотекарско друштво Србије почело да враћа дуг десетинама знаменитих библиотекара који су свој рад уградили у његове темеље.

Литература и извори:

1. Arhiv Jugoslavije. Fond Ministarstva prosvete. Društvo jugoslovenskih bibliotekara – Glavna uprava, 66, 339, 579.
2. Arhiva Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“. Arhiva Društva jugoslovenskih bibliotekara 1931–1940, kutije 1–5.

¹⁷ До Првог рата жена у српским библиотекама – нема, да би се, после рата, оне у све већем броју запошљавале у Народној и Универзитетској библиотеци. Радећи у библиотекарству, оне су освајале и простор родне равноправности, ангажовале се у феминистичком, али и политичким покретима. Само један од примера представља рад Љубице Марковић и Милице Војиновић на прикупљању грађе за *Библиографију књија женских писаца у Југославији*, која ће бити објављена 1936.

¹⁸ Милица Продановић, „Пред новим задацима“, *Библиошекар: оріан Друштва библиотекара НР Србије* Година 1, број 1 (1948): 3.

Стокић Симончић Г. „Друштво југословенских библиотекара и Библиотекарско друштво Србије: континуитет професионалног удруживања”, 56–61

3. Bašović, Ljubinka. „Društvo jugoslovenskih bibliotekara 1931–1941”. *Bibliotekar* br. 1–6 (1981): 59–71.
4. Čalić, Mari-Žanin. *Istorija Jugoslavije u 20. veku*. Beograd: Clio, 2013.
5. Dimić, Ljubodrag. *Kulturna politika u Kraljevini Jugoslaviji: 1918–1941*. Deo prvi, Društvo i država. Beograd: Stubovi Kulture, 1996.
6. Đurašinović, Biljana M. „Društvo jugoslovenskih bibliotekara: delovanje i dometi”. *Čitalište* godina XIII, broj 25 (novembar 2014): 2–10. Dostupno i na http://citaliste.rs/casopis/br25/djurasinovic_biljana.pdf.
7. *Hrvatska enciklopedija*. Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”. <http://www.enciklopedija.hr/> (preuzeto 7. 7. 2017).
8. Hrvatsko knjižničarsko društvo. „Povijest”. http://www.hkdrustvo.hr/hr/o_nama/povijest/ (preuzeto 15. 1. 2017).
9. Narodna biblioteka Srbije. Arhiva Bibliotekarskog društva Srbije 1948–.
10. Petranović, Branko. *Istorija Jugoslavije 1918–1978*. Beograd: Nolit, 1980.
11. Prodanović, Milica. „Pred novim zadacima”. *Bibliotekar: organ Društva bibliotekara NR Srbije* Godina I, broj 1 (1948): 1–7.
12. Vojinović, Milica. „Društvo jugoslovenskih bibliotekara: osnivanje, organizacija i rad do 1941. god.”. *Bibliotekar* br. 3–4 (1955): 172–178.
13. Žubrinić, Darko. „Hrvatski glagoljički brzopisni rukopisi zbirke Rara u Gradskoj knjižnici u Zagrebu: Posvećeno uspomeni na prof. Marka Oreškovića (1909.–2005.)”. 2010. <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/rara.html>(preuzeto 7. 7. 2017).

Yugoslav Library Association and Serbian Library Association: Continuity of Professional Associations

Summary

The Yugoslav Library Association, i.e. its Belgrade Section, operated in Belgrade from the end of November 1929 to the beginning of 1941. The important goals set by the Association have not been achieved, and due to the changing political, social and economic circumstances after the Second World War, its work remained little known to the later generations of librarians.

The author of this paper starts from the hypothesis that the period between the two world wars was - judging by professional actions initiated in complex political and modest economic conditions - the time of ascent of Serbian librarianship, and that the visions of the former librarians were embedded in the foundations of the post-war development of this profession in our country. As we approach the anniversary, seven decades of work of the Serbian Library Association, we find it necessary to draw attention of the professional public to the existence of the professional association that preceded it, as well as to the possibility of moving the date of foundation of the association for the entire two decades backwards.

Keywords: librarians, associations, Serbia, Croatia, Slovenia, Yugoslavia, Yugoslav Library Association, Belgrade Section, Serbian Library Association

Примљено: 2. јула 2017.
Исправке рукописа: 15. августа 2017.
Прихваћено за објављивање: 3. септембра 2017.